N°. 708. 18[illegible]

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DONDERDAG 6 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursstoeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Ten allen tijde heeft de oorzaak der verarming van de volken het voorwerp van veel strijd uitgemaakt. Ook in onze dagen, nu de prijzen der levensmiddelen tot eene verbazende hoogte stijgen en de armoede allerwege hand over hand toeneemt, hoort men verschillende meeningen uiten en onderscheidene middelen aanprijzen, om het pauperisme, die kanker onzer hedendaagsche maatschappij, te genezen.

Vele menschen zijn het gevoelen toegedaan, dat men den uitvoer moet vergemakkelijken en den invoer, daarentegen, zoo veel mogelijk, beperken. Doet men dit, dan ware het evenwigt hersteld, dan had men den steen der wijzen gevonden. Maar wee het land, dat het waagt deze proef te nemen. Het zal de droevige ondervinding opdoen, dat de handel, zoodoende, meer en meer in staat van kwijning geraakt; want men kan er staat op maken, dat zij, die geene goederen meer mogen invoeren, ook niet meer zullen komen koopen, zoodat vele bedrijven noodwendig blijven stil staan, naardien het aan de grondstoffen ontbreekt.

Neen, onder zulke omstandigheden kan een volk geene welvaart genieten. Het geld moge zich bij enkelen ophoopen; maar de groote menigte moet er schromelijke schade bij lijden. De ondervinding heeft er menigmaal het bewijs van geleverd. Het gezond verstand verzet zich ook tegen het nemen van dergelijke maatregelen. Men verlieze hierbij tevens niet uit het oog, dat bij een verbod van den invoer, vele beambten noodig zijn om tegen overtreding ten deze te waken om alle ontduiking — hetgeen zeer moeijelijk is — tegen te gaan. Alzoo wederom kosten, waardoor de schatkist op den duur uitgeput geraakt en het uitschrijven van belastingen noodig kan worden. Eene andere theorie is: Verbiedt die verderfelijke werktuigen, waardoor zoo vele handen buiten werk geraken. Dat is het geliefkoosd stokpaardje van velen. Maar zij, die aldus redeneren toonen al zeer weinig kennis te bezitten van de uitkomsten, welke de invoering van werktuigen ter vervanging van handen-arbeid hebben opgeleverd. Cijfers in menigte treden toch als zoo vele onwraakbare getuigen op om te bewijzen, dat van die goederen, vroeger door handen-arbeid en thans door werktuigen vervaardigd, het verbruik zeer is toegenomen, en dat het algemeen er wèl bij vaart. Er mag eene tijdelijke stremming plaats hebben, later echter herstelt zich het evenwigt. Deze theorie, consequent toepassende, geraakt men ook tot de grootste ongerijmdheden, die eens door iemand zoo ver gedreven werden, dat hij vroeg of „handwagens wel geduld mogten worden, daar toch één man met zulk een werktuig wel zoo veel vervoerde, als drie of vier man dragen konden?" Dwingt men den fabriekant om zijne werktuigen niet te bezigen, en het werk door menschenhanden te doen verrigten: hij zal zijne prijzen aanmerkelijk moeten opslaan; de ingezetenen zullen dus duurder moeten betalen. — Deze nu zullen trachten te bezuinigen door minder te koopen, daar zij voor hun geld minder waarde in de plaats erlangen, of men zal zich met slechte waar moeten behelpen, waarop het oude spreekwoord: „Goedkoop is duurkoop" maar al te zeer van toepassing is.

Wordt daarentegen de prijs eener waar goedkoop, omdat zij door middel van werktuigen vervaardigd is, dan kan de kooper voor hetgeen hij nu door vermindering van prijs wint òf meer koopen òf zich eene andere waar aanschaffen, waardoor andere takken van nijverheid, leven, bloei en ontwikkeling en vele handen arbeid erlangen.

Het middel om algemeen werk te verschaffen lijdt ook in de toepassing schipbreuk. Wilt gij ieder werk geven, dan geraakt ge al spoedig tot een gevaarlijk uiterste en, wel om ieder, hetzij hij vlijtig of lui zij, hetzelfde werk en hetzelfde loon te geven. Zij, die anders in ruime mate bij bazen arbeid hebben, zullen het genoegelijker vinden om voor stads- of staatswege te werken. De meesters worden van hun werkvolk verstoken en, ten laatste, genoodzaakt, hunne winkels te sluiten. De stremming en stilstand, welke op die wijze veroorzaakt worden, werken, natuurlijk, op alle bedrijven terug en verbreken het evenwigt zoo noodig in den maatschappelijken toestand. De voortbrengselen van zoodanigen algemeenen arbeid zijn, natuurlijk, niet van de beste soort, en zullen moeijelijk aan den man kunnen worden gebragt. Men moet ze dus tegen zeer lage prijzen afzetten, en dit nu stelt een tweeledig kwaad daar.

Ten eerste kunnen particulieren, de mededinging niet volhouden, en ten andere geraakt de kas der stad of van den staat, die tot zulke goedkoope prijzen moet afzetten, in een toestand van uitputting.

In Frankrijk wordt thans een ander middel om de algemeene welvaart te bevorderen op groote schaal beproefd. Het is veel verteringen maken. De ambtenaren bekomen hooge bezoldigingen, om, zoo doende, veel geld onder de burgerij te brengen. In een Hollandsch blad, voor Hollandsche lezers geschreven, behoeft zulk een allerverderfelijkst stelsel geene bestrijding. Nederland heeft zich steeds onderscheiden door zijne afkeerigheid van weelde en uitspatting. Matigheid en zuinigheid zijn twee deugden, waaraan ons land voor een groot gedeelte zijne opkomst en zijn bloei te danken heeft. Men denke slechts aan het voorbeeld van zuinigheid door de grootste mannen, zoo als een de Ruiter en anderen, gegeven, en gewis toch heeft er voor Nederland nooit gelukkiger tijdperk bestaan dan toen het beginsel van spaarzaamheid in aller harten doorgedrongen was, toen de aanzienlijksten zich niet over een helderen witten muur en een grond met matten belegd schaamden. Wanneer men de ambtenaren hooge bezoldigingen toekent, dan zullen zij meer verteeren. Het geld zal uit hunne beurzen overgaan in de handen veler verkoopers van voorwerpen van weelde, zooals daar zijn: wijnhandelaars, confituriers, modisten, enz. enz.; maar op die wijze heeft slechts aan eene zijde ophooping van geld plaats, waarvoor de goede burgers hunne belastingen moeten betalen. Bovendien, al dat genot, al die uitspanningen doen de menschen een afkeer verkrijgen van degelijken arbeid; en menigeen wil om gelijken tred met anderen te houden hooger vliegen dan zijne vleugels reiken, en rekent er op: die wedstrijd om veel sier te maken zal in het nadeel van velen afloopen en menigeen tot den bedelstaf brengen; want is eenmaal het verteringsstelsel in volle werking, dan kunnen zij, die zich daaraan overgeven ook voor goed alle huisselijke deugden vaarwel zeggen.

Bescherming der nationale nijverheid, zietdaar een ander geneesmiddel, dat door velen als *probatum* wordt aangeprezen. Dat stelsel is niet nieuw; reeds de minister Colbert heeft het onder Lodewijk XIV in Frankrijk ingevoerd. In ons land treft men nog heden ten dage vele aanhangers en verdedigers dier leer aan. Van daar nog die vele premiën, en dat kunstig zamenstel van begunstigingen, welke men bij ons aantreft. Velen hadden ook van de vereeniging tot bevordering van fabrijk- en handwerk-nijverheid verwacht, dat zij hare bemoeijingen had uitgestrekt tot bescherming der nationale nijverheid. Ja, sommigen gingen zoo ver, dat zij bij het oprigten dier vereeniging in hunne verbeelding reeds de gilden met al den aankleve van dien hersteld zagen; en die nu, nadat die verwachting niet verwezenlijkt is geworden, de schouders ophalen wanneer over deze inriging wordt gesproken en zich beklagen, dat zij niets verrigt heeft ter bescherming van de nationale nijverheid. Zij moest de vreemde producten keeren en de afzet van eigen voortbrengselen naar buitenslands bevorderen. Maar zij, die aldus spreken, zien voorbij, dat men, zoodoende, tot dezelfde verderfelijke gevolgen geraakt, welke, voor zoover de koopwaren betreft, het bevorderen van den uitvoer en 't verbieden van den invoer naar zich sleept. De concurrentie van buitenlandsche voortbrengselen wordt onmogelijk gemaakt. De kooper, die nu duurder betalen moet, wordt er het slagtoffer van, en de gehalte der voortbrengselen lijdt er insgelijks onder. Bovendien doen zich voor de beschermers eene groote reeks moeijelijkheden voor. Ieder beweert, dat de tak, welke hij uitoefent, niet genoeg beschermd is. Verwikkelingen op verwikkelingen doen zich voor. En met den besten wil is het onmogelijk 't haar ieders zin te maken. Op plaatsen, waar het beschermend stelsel in zijne volle uitgestrektheid in toepassing gebragt werd, heeft men het voorbeeld gezien, dat sommige voorwerpen wel eens 100 pCt. duurder dan gewoonlijk werden. Daarenboven, wil men dit stelsel consequent toepassen, dan moet het ook tot den koophandel worden uitgestrekt en de nationale vlag behoort beschermd te worden. Zij moet vrijgesteld worden van tollen en belastingen, en, daarentegen, behoort van vreemde schepen een hooger bedrag geheven te worden. De fabrikant zal, zoo doende, zijne grondstoffen duurder moeten betalen, naardien hij zijne goederen niet naar willekeur kan ontbieden, waar hij ze het best kan krijgen. Alzoo wederom klagten en ontevredenheid. Het beschermen van de nationale nijverheid heeft dikwerf tot de bespottelijkste en meest ongerijmde eischen aanleiding gegeven. Hier klaagt iemand, dat hij niet genoeg beschermd wordt, terwijl hij met verlies werkt; daar vraagt een ander bescherming, omdat hij door onervarenheid niet in staat is met andere de concurrentie vol te houden. Deze treedt op met het argument (belangrijk argument gewis), dat hij veel werklieden in dienst heeft en gene doet als grond tot bescherming gelden, dat hij aanzienlijke sommen in zijne onderneming heeft gestoken, en zóó geraakt de beschermer in een doolhof van verwikkelingen en moeijelijkheden, waaruit zelfs een Ariadneskluwen hem niet helpen kan.

„De waarheid ligt in het midden", is eene gulden spreuk die dikwerf hare toepassing vindt. Ook hier is zij van kracht. Ieder der voorgedragen stelsels bevat op zich zelf waarheid; maar eenzijdig toegepast en te kunstmatig doorgedreven moeten zij verderfelijk werken. De natuur spiegelt het ons voor, dat de Goddelijke wil alles zoodanig heeft ingerigt, dat het een dient tot nut, tot heil en tot aanvulling van het andere. De geheele zamenleving is gegrondvest op het beginsel van onderling en wederkeerig hulpbetoon. Kunstmatige verdeeling, menschelijke ordening, of poging tot verandering der eeuwige wetten, volgens welke alles zijn eigen loop en zijne bepaalde bestemming heeft, is verbreking van het natuurlijke evenwigt der dingen, leidt tot verstoring van het waterpas, waarin alles, aan zich zelf overgelaten, zich plaatst. Elk bedrijf staat tot het ander in verband. Zij hebben een gemeen doel, een gemeen belang. Plaatst ze dus niet vijandig tegenover elkander. Bevordert dus niet het een ten koste van het ander. En dat moet, dat kan niet anders, zoodra gij uwe toevlugt neemt tot een beschermend stelsel; omdat het onmogelijk is, allen gelijkelijk te beschermen en men, zoo doende, van zelf geraakt tot begunstiging van het een, en vernalatiging van het ander. *Laissez faire*, zietdaar de wijze les, welke de staathuishoudkunde aan de hand geeft. Geeft ieder het regt om voort te brengen *zooveel* hij wil, *wat* hij wil en *zoo als* hij wil. Verleent beveiliging van personen en goederen. Dat is het doel van den Staat. Deze is niet geroepen om als beschermer van, of bemiddelaar tusschen de verschillende bedrijven op te treden. Laat begaan! en gij zult zien, dat ieder, door eigen belang gedreven, zal zorgen, dat alles goedkooper en beter worde.

Wij hebben met aandacht nagelezen het nader verslag der vaste commissie tot herziening der plaatselijke belastingen, betreffende het gemaal als gemeente-accijns, zoo als het is opgenomen in het Verslag der zitting van den 's Gravenhaagschen Gemeenteraad van den 31 Augustus ll.

Het moet gewis algemeen bevreemding wekken, dat, nu, bij besluit van Gedeputeerde Staten der provincie Zuid-Holland van 7 Augustus, de bezwaren zijn opgeteld, welke aan de heffing eener plaatselijke belasting

op het gemaal verbonden zijn, de moeijelijkheden zóó ligt [illegible] geacht, welke aan eene rigtige opbrengst in den weg staan. Men schijnt er niet aan te hebben gedacht, dat bij de Gemeentewet tevens de wettelijke bevoegdheid der Gemeenteraden geregeld is, van hetgeen zij tot verzekering van de inning der plaatselijke belastingen mogen voorschrijven, en dat die bevoegdheid niet stilzwijgend is uitgebreid, nu bij art. 3 der wet van den 13 Julij jl. (*Staatsblad* no. 103) aan de Gemeente-besturen werd toegestaan, om een eigen gemaal-accijns te mogen heffen. Het lag niet in de taak der Wetgevende Magt, om aan de Gemeente-besturen een grooter gezag toe te kennen, dan reeds bij de Gemeentewet is verleend en voor de heffing van dien accijns méér dan voor dien op het geslagt, den wijn, het gedistilleerd en de brandstoffen, de ingezetenen banden aan te leggen, welke de Gemeentewet niet kent of waarvan de Rijkswetgever ontheffing heeft verleend. Het doet niets af, „dat reeds *nu* het gemaal, zoowel „voor het Rijk als voor de gemeente, ingevorderd „wordt door ambtenaren, van wege de Gemeentewet „aangesteld en bezoldigd"; want zij ontleenden hun gezag aan hunne bevoegdheid uit de wet van 22 Maart 1833, welke op verschillende punten en in belangrijke opzigten elke *plaatselijke* verordening op de invordering moet doen afwijken van hare voorschriften. Die wet moge met de Stedelijke ordonnantie van 24 Maart 1818 een zeer geschikten leiddraad opleveren: men kan verzekerd zijn, dat die leiddraad *niet* zal worden gevolgd; maar vele krachtige en doeltreffende middelen zullen moeten zwichten, als in strijd met 's Raads bevoegdheid, voor art. 151 der Gemeentewet. Zoo de Commissie, wat niet had mogen achter blijven, bij haar nader verslag had overgelegd het ontwerp van zoodanige plaatselijke verordening: de Gemeenteraad zou in staat zijn geweest, om, wat de Commissie magtspreukig verzekert te toetsen aan de bestaande wetgeving. Zonder nog die verordening te kennen, kunnen wij nu reeds bevroeden, dat hare voorschriften in menig opzigt strijden zullen met het reeds door Gedeputeerde Staten in hun bovenaangehaald besluit medegedeeld gevoelen, dat weder gegrond was op eene circulaire, door den Minister van Binnenlandsche Zaken uitgevaardigd. Die Minister is op dat punt geheel in overeenstemming met zijn ambtgenoot voor de Finantiën, die niet onduidelijk heeft te kennen gegeven, dat de heffing eener plaatselijke belasting op het gemaal, nu de Rijksaccijns wordt afgeschaft, op den duur zal blijken voor de gemeenten *onhoudbaar* te zijn. Wel verre dus, dat men het eene bespotting zou kunnen noemen van de bij art. 3 der wet van 13 Julij ll. „gewaarborgde regten der gemeenten op dit punt", alsof het „in de bedoeling des Rijkswetgevers zou liggen, „om met de eene hand te onthouden wat met de andere „werd verleend; om wel het regt toe te kennen, maar „de uitoefening er van middellijk te beletten", is de afschaffing van den Rijksaccijns op het gemaal veeleer te beschouwen als een wenk der Regering, om, waar geene onoverkomelijke bezwaren bestaan, de Gemeentebesturen tot navolging aan te sporen. De Commissie heeft op dàt punt de bedoelingen der Regering niet begrepen, *maar miskend.*

Een ander bezwaar tegen de afschaffing meent men te vinden in de geringe of onbeduidende vermindering, welke daardoor zal ontstaan in de kosten van toezigt en invordering der plaatselijke accijnsen: „Welligt „een drietal commiesen, die thans aan de graanmolens de wacht waarnemen, zouden op wachtgeld „kunnen worden gesteld; maar ook niet meer." Wij zagen slechts vlugtig den staat S in, gevoegd bij de begrooting van 1855, en vonden voor perceptie-kosten van den ontvanger op de eetwaren eene som van *f* 5509. Zou het tegenwoordig tijdstip, nu die bediening openvalt, niet bijzonder gunstig zijn, om ook *daarin* eene aanzienlijke vermindering te kunnen vinden? Wij zwijgen opzettelijk van andere bezuinigingen; maar vragen liever: „of niet *de verandering* in de wijze van ontduiking der gemaal-belasting" het onvermijdelijk gevolg zal hebben, dat het toezigt moet worden versterkt? Men vergete niet, dat men *buiten* de gemeente een geheel vrij terrein heeft, wat nu niet bestaat, en dat *bij den invoer* zoo wel als *bij den uitvoer* de lijn van toezigt niet verandert, maar meer en meer uitgebreid zal worden, waardoor versterking van personeel, niet dan tot dubbele schade der gemeente, kan worden nagelaten.

Hoogstopmerkelijk is het, dat „ontduiking der „lands- en stedelijke regten op het gemaal *nu* wordt „beproefd, met name *bij den uitvoer.*" Een verschijnsel, dat zich bij andere gemeenten hoogst zeldzaam voordoet. Het toezigt *bij den uitvoer* dient hoofdzakelijk in het belang van den handel, opdat teruggave verkregen kan worden van betaalde belasting, nadat de voorschrevene formaliteiten bij den post van uitvoer zijn in acht genomen. Die terugggave wordt in den regel niet verleend, dan nadat bij den post van uitvoer werkelijk gebleken is, dat de partij is uitgevoerd. Het belang van den handel vordert dus *die* post aan te doen; omdat, zonder deze formaliteit, geen teruggave wordt genoten. Maar wat is dan het toezigt bij den uitvoer in het belang der gemeente, anders dan het waken, dat geen brood of meel uitgevoerd werde? Men zou zeggen, dat het belang der gemeente op denzelfden grond door den invoer van brood of meel niet benadeeld wordt. Intusschen, hier komt men juist aan het voorname punt, waarop wij reeds vroeger wezen, dat het nut der spaarkas altijd hoogst twijfelachtig en onzeker was. Het is ons voorgekomen, dat men in het verslag over dit punt wat heen geloopen is, terwijl wij het van genoegzaam belang achten, om die instelling voor zooveel wij daarmede uit openbaar gemaakte stukken bekend zijn, in een volgend artikel meer opzettelijk in verband met den accijns op het gemaal te beschouwen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De telegraaf heeft eergister avond de aankomst te Marseille berigt van een nieuwen koerrier uit Konstantinopel, dit maal overbrengende berigten uit de Krim tot 25 Aug. en tot, 27 voor zoo ver de hoofdstad van het Turksche rijk betreft. Zij vermelden niets omtrent de gebeurtenissen, welke sedert de laatste berigten in Klein-Azie hunnen hebben plaats gehad, en met betrekking tot Konstantinopel bepalen zij zich tot de vermelding, dat Mehemet-Ali, die tot dus verre bij alle ministeriële combinatien niet in aanmerking kwam, weder in gratie is gekomen. Geen woord wordt, overigens, in de depêche gezegd ten aanzien der ministeriële crisis, waaromtrent eenige correspondentien van den 23sten melding maakten.

In eene telegraphische depêche uit Weenen 4 September wordt gemeld:

Tijdingen over den landweg uit Konstantinopel ontvangen dd. 30 Aug. deelen mede, dat Mehemet-Ali benoemd is tot Kapudan-Pacha en dat Halil-Pacha op pensioen is gesteld. De ministeriele crisis duurde voort. Lord Stratford de Redcliffe was te Konstantinopel teruggekomen.

Wat de Krim betreft, het blijkt uit correspondentien van den 25sten dat de werken der geallieerden goed vorderen. Daarentegen schijnt het, dat de Russen achter den toren van Malakoff verschansingen hebben aangelegd, zoodat men met regt kan vragen of deze zoo begeerde positie — naardien zij beschouwd wordt als de sleutel van het zuidelijk gedeelte der plaats — nu nog het bloed waardig is, dat zijne inneming zou vereischen en hetwelk alle gebezigde uitstel ten doel had te sparen. Indien die vrees gegrond was, dan zouden wij ons op een nieuw en onbepaald uitstel moeten voorbereiden, ten einde aan de genie en de artillerie den tijd te laten om de verdedigingsmiddelen, welke de belegerden dagelijks met onvermoeide geestkracht uitvinden onschadelijk te maken.

Berigten uit Parijs spraken gister van een tweeden aanval, welke de Russische generaals voornemens waren tegen de linien der geallieerden te ondernemen, met het doel om eene afleiding te bewerkstelligen. Twee omstandigheden strekken tot ondersteuning van die geruchten; het zijn de bewegingen, welke het Russische leger aan de Belbec onderneemt, en de versterkingen, welke de Engelsch-Fransche troepen aan de oevers van de Tschernaja oprigten, alsof zij er op voorbereid waren om op de grenzen hunner positien den strijd hervat te zien.

Bij de depêche uit Marseille zoo even medegedeeld, moeten wij nog eene andere van prins Gortscakoff voegen, ten vervolge op die van generaal Pelissier van gister. Zij is niet minder laconique. De Fransche opperbevelhebber meldde, dat op 31 Aug. alles zeer goed ging, terwijl de opperbevelhebber der Russische troepen berigt, dat op 1 Sept. de toestand voor Sebastopol in niets veranderd was. Er is in deze mededeelingen zoo al niets wat het ongeduld van het publiek, dan toch wat de eigenliefde der beide partijen bevredigt. De Engelsch bladen deelen eene correspondentie mede tusschen sir J. Graham, eerste lord der admiraliteit, en sir Ch. Napier van October tot November gewisseld.

Uit deze brieven blijkt, dat sir Ch. Napier in de maand Mei van dit jaar verklaard had, dat Sweaborg onneembaar was, zeggende, dat iedere aanval zoowel te land als ter zee onmogelijk is.

In de maand September daaraanvolgende drong de admiraliteit aan op een aanval, welke door de generaals Niet en Jones mogelijk was verklaard, waarop sir Charles antwoordde, dat hij dien aanval niet ondernemen kon, zonder bombardeersloepen en kanonneerbooten. Bovendien had de admiraliteit na de in Mei gedane verklaring niet noodig geoordeeld, om in de Baltische zee de kleine schepen te zenden, waarom sir Charles in de maand September vroeg.

Hiervan was het gevolg, dat Sweaborg niet genomen, noch aangevallen werd, en de twee brieven van den admiraal en den minister bragten slechts van de een op den ander de verantwoordelijkheid wegens die onthouding over.

Het is waarschijnlijk, dat het bombardement van Sweaborg, dit jaar, sir Charles Napier tegenover het publiek in het ongelijk stelt, al mogt ook bewezen worden, dat de bombardeersloepen, welke hij niet had, onvermijdelijk waren om eene overwinning te kunnen behalen.

Men weet, dat de reis van den Koning van Sardinie is uitgesteld, maar niet opgegeven. Indien men *de Patrie* gelooven kan, dan zou die vorst den 16den dezer maand aankomen.

Eenige dagen geleden betwijfelden wij het berigt, door een der correspondenten van de Parijsche *Presse* medegedeeld, volgens welke noch de citadel van Messine, noch de Napolitaansche vloot, in die haven ten anker liggende, zou geantwoord hebben op het salvo, waarmede zij door den schout-bij-nacht Pellion waren begroet. De beleediging kwam ons te opzettelijk en te gevaarlijk in hare gevolgen voor, om aan dit berigt eenig geloof te kunnen hechten. Evenwel hebben wij ons dienaangaande vergist; het hof van Napels, zonder zich te bekommeren over de gevolgen zijner handeling, heeft deze nieuwe oorzaak van verbittering, gevoegd bij de tal van onaangenaamheden, welke reeds tot zooveel botsing met het hof der Tuilerien aanleiding gaven.

De Fransche minister heeft verklaringen gevraagd, waarop van wege de Napolitaansche regering geantwoord werd, dat zij represailles wilde nemen wegens het stilzwijgen door de Fransche vaartuigen in acht genomen op den dag van het geboortefeest der Koningin. Die verklaringen schijnen te Parijs voor geen goede munt te zijn aangenomen, naardien de geincrimeerde vaartuigen niet tot de Keizerlijke marine behoorden.

In den *Constitutionnel* vindt men eene correspondentie uit Milaan, waarin gewag gemaakt wordt van talrijke inhechtenis-nemingen welke in die stad bewerkstelligd zijn, terwijl tegelijk een corps van 12 à 14000 man door den gouverneur uit het kamp van Soma in die stad zou geroepen wezen. Men bragt deze maatregelen van gestrengheid in verband met het ongerijmde gerucht, als zou het misverstand tusschen Frankrijk en het hof van Napels tot zulk eene hoogte geklommen zijn, dat de Fransche regering het noodig had geoordeeld eene armee van 4000 man naar Napels te zenden en dat de patriotische Lombarden, gebruik makende van deze gelegenheid, gereed waren de vaan des opstands op te steken volgens, sommigen van den kant van Zwitserland, volgens anderen van de zijde van Piemont en, eindelijk, volgens eene derde lezing, in den boezem van het land zelf.

Uit Madrid worden bijzonderheden medegedeeld omtrent de beschuldigingen van eerzuchtigheid tegen Espartero en O'Donnell gerigt. Wanneer men zijne tegenstanders geloven kan dan zou de eerste niets meer of minder beoogen dan de omverwerping van den troon en de monarchale instellingen. Zijn tegenstander zou, volgens het zeggen van zijne bestrijders, minder eerzuchtige bedoelingen koesteren tegenover Koningin Isabella, maar evenwel niet minder vijandelijk: het zou niets minder gelden dan haar te onttroonen om de kroon te plaatsen op het hoofd van hare dochter, de jonge prinses der Asturien, bij wie O'Donnell den titel van regent begeerende, de rol zou vervullen, welke door Espartero gespeeld werd vóór de meerderjarigheid van Koningin Isabella.

Wij deelen deze berigten slechts onder voorbehoud mede, om onze lezers niet onbekend te laten blijven ten aanzien der noodlottige bedoelingen, welke men, wij moeten onderstellen ten onregte, aan de meest uitstekende staatslieden van Spanje toedicht, maar die bestonden zij met der daad, dat ongelukkig land met nieuwe stormen bedreigen zouden waarvan de regeringloosheid als het eind te achten is.

Naast of tegenover deze oorzaken van verval is het aangenaam eenige pogingen te kunnen vermelden om de ontwikkeling daarvan te beletten. Daaronder behooren de uitmuntende hervormingen door den heer de Bruil, minister van finantien beraamd, om de *empleomania* bij zijn ministerie te verminderen.

De minister zou door het personeel zijner ambtenaren te verminderen met der daad een goed en nuttig werk volbrengen, waarvoor al zijne voorgangers terugdeinsden, en dat te meer verdienste zal hebben, naardien hij vooraf kan weten, dat hij zich daardoor geene vrienden verwerven zal.

Met de *Baltic* zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 22 Augustus. De heer Abbott Lawrence is den 18den te Boston in den ouderdom van 63 jaren overleden. Hij was gedurende het geheele presidentschap van Filmore Amerikaansch gezant bij het hof van Engeland. De inwoners van Boston hebben eene meeting gehouden, ten einde te beraadslagen over de middelen, om de nagedachtenis van dien man te vereeren, die, arm geboren, alleen door de verdienste en volhardende arbeidzaamheid zich zelven zoodanig heeft weten te verheffen.

Te Charleston hebben de *State Rights and Southern Rights Anti know-Nothing* burgers eene groote meeting gehouden, met het doel om zich te verstaan nopens de maatregelen, ten einde de regten der zuidelijke staten in de quaestie van de slavernij te beschermen. Deze *Anti Know-Nothings*, die geheel in oppositie zijn tegen de zoogenaamde „Amerikaansche partij," hebben verklaard, dat de verklaringen, in de conventie van 1851 afgelegd, door de bevolking van Georgia en Zuid-Carolina als wettige besluiten worden erkend; wordende hiermede te kennen gegeven, dat zij zich tegen de afschaffing der slavernij ten sterkste zullen aankanten; dat zij nimmer in de uitspraak van het congres zullen berusten, wanneer die met hunne veiligheid, hunne huisselijke rust en hunne regten in strijd zal zijn. Mogt onverhoopt het congres ten gunste van de afschaffing der slavernij besluiten, dan zou Zuid-Carolina, gelijk zij hoopten, in dit uiterste geval nog liever zich van de Unie losscheuren, dan in deze zaak, die eene levensquaestie voor hen is, toe te geven. Ten slotte gaven zij het als hunnen pligt te kennen, om hunne zuidelijke broeders in eene zaak die ook de hunne is, alle mogelijke ondersteuning te verleenen.

Bij de wetgevende vergadering van Kansas is een ontwerp ingdiend, dat aldus luidt: „Ieder persoon, van wien bewezen zal zijn, dat hij een opstand van slaven, van vrijgemaakte negers of van mulatten, opgewekt, aangemoedigd, of begunstigd heeft, zal met den dood gestraft worden." Men ziet dus, hoe veel kans de abolitionnisten aldaar hebben.

Te Saragota had almede eene meeting plaats, doch dezen met het doel om de emancipatie der vrouwen te bevorderen en hare regten te doen erkennen. De vrouwen waren in grooten getale aanwezig om voor hare zaak luide op te komen.

Dr. Peter Parkel, vroeger missionnair te Canton, en laatstelijk secretaris van het Amer. gezantschap aldaar, is tot regerings commissaris te Canton benoemd.

Berigten uit New-Orleans deelen mede, dat de gele koorts

aldaar groote verwoestingen aanrigtte. In de laatste week waren aldaar 394 lijders aan die ziekte bezweken. Ook te Norfolk en Portsmouth (Virginie) woedde deze ziekte. Te New-York hadden de kooplieden gelden bijeenverzameld ter ondersteuning dier lijders.

Uit Californie waren geen nieuwe tijdingen bekend.

De Merlin-klip, die in de haven van St. John (New-Foundland) de groote schepen belette binnen te komen, zou spoedig geheel verdwijnen, daar de pogingen van ingenieurs, die aangenomen hadden om haar te doen springen op eene diepte van 27 voet, bij lagen waterstand, goed vorderden.

Uit Mexico waren geen latere tijdingen ontvangen, doch nadere bijzonderheden deelen mede, dat de opstandelingen geenszins nabij Vera-Cruz waren, en dat zij zich niet meester gemaakt hadden van eene som van 2 millioen, die aan den staat toebehoorde.

ENGELSCHE POST.

Onder de vreemdelingen, die zich thans te Genua bevinden, merkt men de admiraal Napier op.

— De hertog van Newcastle, die thans weder hersteld is, heeft een uitstapje naar Eupatoria gedaan.

Hij is te Kamiesch teruggekeerd, aan boord van de *Banshee*, waarmede hij ook vertrokken was, na eenige nieuwe fortificatiën onder de leiding der Turksche autoriteiten in oogenschouw genomen te hebben.

FRANSCHE POST.

Het is nu uitgemaakt, dat de regering der Vereenigde Staten den Sondtol in het volgende jaar niet meer betalen wil en geen middel zal ontzien, om tot haar doel te geraken. Men is in Denemarken met deze zaak des te meer verlegen, omdat Frankrijk zoo min als Engeland willens is, in dit geval als bemiddelaar op te treden. Het volgende jaar zal dus door nieuwe verwikkelingen gekenmerkt zijn.

De Oostenrijksche regering is tegenwoordig in Italie zeer op hare hoede. De *Constitutionnel* spreekt wel is waar in algemeene bewoordingen van inhechtenisnemingen, die te Milaan hebben plaats gehad, maar uit de tijdingen, welke de regering heeft ontvangen, blijkt, dat deze arrestatien met zeer gewigtige ontdekkingen in verband staan, welke de Oostenrijksche policie mogt gedaan hebben. Van hare zijde gaat onze regering voort van de Napelsche voldoening te eischen, omdat de Fransche admiraalsvlag voor Messina niet behoorlijk begroet is.

De nieuwe Turksche gezant heeft hier zeer ongelukkig gedebuteerd, door aan de dagbladen een berigt te doen toekomen, waarin de wijze vermeld wordt, waarop hij in de Tuilerien ontvangen is. Hij heeft daarin namelijk den Keizer woorden in den mond gelegd, welke deze nooit gesproken heeft. De *Moniteur* heeft den onhandigen gezant formeel gelogenstraft. Heden zijn al de gérants van de dagbladen bij den heer Collet Meygret ontboden, die deze heeren verzocht, voortaan geen aanspraken of antwoorden des Keizers meer in hunne dagbladen op te nemen, voor zij in den *Moniteur* gestaan hebben of door een der ministers nagezien zijn.

Men verzekert, dat de regering depêches van generaal Pélissier ontvangen heeft, waaruit blijkt, dat deze generaal op nieuw een aanval van de Russen te gemoet ziet, en dat de belegerden zich in eene onhoudbare positie bevinden. De tijd zal het leeren.

De beurs heeft hare rijzing begonnen en de mannen van het credit mobilier kennen zich zelven niet langer in hunnen triomf. Deze actien stegen alweder, en het is zeer goed mogelijk, dat zij tot een ongedachten koers stijgen. De actien van den grooten centralen spoorweg handhaafden almede hare neiging tot rijzing. In de straat Rivoli worden thans weder aanhoudend enorme zaken gedaan, en men belooft in deze maand veel goeds. Wanneer de eene of andere gunstige tijding van Sebastopol mogt worden ontvangen, dan komen de 3 pCt. naar aller gevoelen boven de 70.

De Koning van Sardinie komt stellig hier; doch er zullen te dier gelegenheid hoegenaamd geene feesten plaats hebben, daar de Koning nog in den rouw is.

— Als bijdrage tot de geschiedenis van het bezoek van Koningin Victoria aan Frankrijk verhaalt men, dat het op het stadhuis gegeven feest meer dan 300,000 francs heeft gekost en dat de uitgaven voor de illuminatie te Versailles 163,000 francs hebben beloopen.

Men wil weten, dat gedurende het verblijf van Hare Britsche Majesteit ruim 740,000 vreemdelingen te Parijs zijn aangekomen; thans is het zeer merkbaar dat het getal vreemdelingen aldaar zeer vermindert; ook is zulks dagelijks in het tentoonstellingsgebouw zigtbaar.

— De Arabische opperhoofden, wier prachtige costumes in hooge mate de aandacht hebben getrokken bij de laatstelijk te Parijs door den Keizer gehouden revue, zijn eergisteren langs den Lijonschen spoorweg vertrokken, om naar Afrika terug te keeren.

— De liefhebbers van tuinbouw bezoeken sedert eenige dagen in grooten getale den tuin des Chantrenx, welke aan den tuin van het Luxemburg behoort, ten einde de ontluiking gade te slaan van de dahlia's der groote verzameling van meer dan zeshonderd soorten, welke die tuin bezit. Zoo als men weet, bevindt zich daar ook de rijkste verzameling van zeldzame boomen en struiken; eene verzameling van rozen welke eenig is en meer dan 300 soorten van wijngaardranken.

BELGISCHE POST.

Men leest aan het hoofd van het niet-officieel gedeelte van den Belgischen *Moniteur*:

«De heer minister van Binnenlandsche Zaken heeft, met het doel om inlichtingen te bekomen omtrent de quaestie, welke thans met opzigt tot de chemische fabrieken gerezen is, den 3 dezer een bezoek afgelegd in de fabriek van de heeren van den Elst te St. Gillis, waar verbeterde toestellen ingevoerd zijn voor de ontbinding van zeezout en de condensatie van schadelijke gazsoorten.

«De heer minister was vergezeld van de heeren Chandelon, professor in de chimie bij de hoogeschool te Luik; Bedant, hoofdingenieur der mijnen, inspecteur-generaal van landbouw enz. en Vergeti, hoofd van de afdeeling Hygiene bij het departement van binnenlandsche zaken.

«De heeren van den Elst en de heer Koene, professor in de chimie, bij die inrigting de betrekking van inspecteur bekleedende, waren bij dat bezoek tegenwoordig en hebben den heer minister uitvoerige bijzonderheden medegedeeld omtrent den zamenhang en het verband de operatien, welke in de fabriek plaats hebben.

— Wij vernemen dat de heer Stas, professor in de scheikunde bij de militaire school en de heer Chandelon, professor in de scheikunde bij de hoogeschool te Luik, door de regering belast zijn met het onderzoek der wijze hoe men in Frankrijk te werk gaat bij het verdikken van schadelijke gazsoorten in fabrieken van chemische producten.

— Wij vernemen, dat Z. M. de Koning der Nederlanden dezer dagen verscheidene onzer landgenooten benoemd heeft tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw: de heeren Bovy en van Ham, leden der permanente deputatie uit de prov. Limburg; de heer Hennesy, ingenieur en de heer David, professor bij de hoogeschool te Louvain.

— De electriciteit verzint wonderen. Getuige de volgende gebeurtenis, door den *Echo du Nord* medegedeeld:

«Een boer ontving onlangs uit Sebastopol een brief van zijn zoon, waarin gezegd wordt: «Alles gaat goed; ik heb mijne beide beenen nog, maar ik heb geen schoenen. Zendt mij nieuwe schoenen, maar spoedig; voeg daarbij een stuk van honderd stuivers, en ik ben voor lang gelukkig.»

«De vader beijvert zich om de schoenen te doen vervaardigen en gaat ze weg brengen, waar?... hij weet het zelf niet: wat hij weet is, dat de schoenen verzonden en spoedig verzonden moeten worden. Hij mijmerde nog toen hij de draden van den electrischen telegraaf voor zich zag. «Ha! mooi zoo, die moet ik hebben,» zeide hij, «de jongen zal zich niet te beklagen hebben over de te late aankomst; want men zegt dat zulks al heel snel gaat.

«Een adres wordt op een zool geplaatst; de gelukkige vader klimt op een paal welke de draden ondersteunt, bindt de schoenen aan den draad vast en keert naar zijn dorp terug, zeggende: Wat is die telegraaf toch een mooije uitvinding.

«Twee uren later gaan eenige arbeiders voorbij; een hunner bemerkte de schoenen; de onverwachte uitkomst lacht hem toe, hij trekt ze aan en bindt zijne oude schoenen aan den draad vast.

«Des anderen daags gaat de boer de uitwerking zien van het middel van vervoer door hem gebezigd. Aanvankelijk twijfelt hij aan den goeden uitslag; maar hoe meer hij nadert hoe meer hij de eigenlijke staat der schoenen ontdekt en met ware blijdschap roept hij uit: Mijn God dit is een wonder, hij heeft mij zijne oude schoenen terug gezonden!»

Binnenland.

's Gravenhage, 5 September.

Z. M. heeft Z. K. H. Willem Nicolaas Frederik Karel Hendrik, Prins van Oranje, 1ste luitenant bij het 1ste bataillon van het regement grenadiers en Jagers, à la suite van dat corps, bevorderd tot kapitein bij dat corps.

Z. M. heeft de benoeming van den burgemeester van Heumen en Malden, F. W. van den Broek, tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

Z. M. heeft tot ijker van het vaatwerk te Doesborgh aangesteld A. IJsveld, ambtenaar van 's Rijks belastingen en Rijksroeijer aldaar.

Z. M. heeft benoemd tot notaris te Dinther, J. P. G. Masman, candidaat-notaris te 's Hertogenbosch, en aan den commissaris van politie te Nijmegen, J. M. Eveneder, met 10. November aanstaande verleend eervol ontslag uit die betrekking.

Z. M. heeft aan Mr. W. B. Donker Curtius van Tienhoven, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van president van den Hoogen Raad der Nederlanden, onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten aan den Koning en den Lande bewezen, en met benoeming van denzelve tot Minister van Staat.

Z. M. heeft benoemd: tot president van den Hoogen Raad der Nederlanden Mr. J. Op den Hooff, thans vice-president bij dat collegie, en tot vice-president van den Hoogen Raad der Nederlanden Mr. F. de Greve, thans raadsheer bij dat collegie. (*reeds gister vermeld.*)

Z. M. heeft den heer W. E. Ferken benoemd tot Nederlandsch consul voor Aleppo en het ressort dien stad.

* Gisteren avond heeft de hier gevestigde kiezers-vereeniging *Nederland en Oranje* eene bijeenkomst gehouden, tot het verkiezen van een candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, voor het hoofdkiesdistrict *'s Gravenhage*. De vereeniging heeft met algemeene stemmen tot candidaat gekozen den heer Mr. G. Groen van Prinsterer, oud-lid der Kamer.

* Gisteren avond had, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje, de aangekondigde verlichting plaats van den Scheveningschen weg tot aan het groot gemeente-badhuis. Langs den geheelen weg waren er sterren aangebragt, welke een goed effect maakten. Halfweg Scheveningen was een muziktempel opgerigt, die prachtig verlicht was en met guirlandes prijkte. Het muzijkcorps der jagers deed zich daar gedurende den geheelen avond bij afwisseling hooren. Aan den ingang van het dorp bevonden zich eerepoorten, die mede prachtig verlicht waren. Ook het badhuis was geïllumineerd, welke illuminatie echter door den wind veel van zijn effect verloor. Daar voerde het muzijkkorps der dragonders vele stukken uit. De muzijktempel was verlicht op de wijze *à la giorno*. In zee werd van eene pink eenig vuurwerk afgestoken, dit leverde een heerlijk gezigt op. Overal trof men eene groote menigte en zeer vele rijtuigen aan. De meest gepaste vreugde heerschte allerwege. Onder de bijzondere inrigtingen, die verlicht waren, muntte uit die van den heer Maas, die zijn badhôtel smaakvol had geïllumineerd en ook daar deed zich bij afwisseling muzijk hooren.

* Met genoegen verneemt men, dat de aardappelen, gepoot in den nabij deze residentie gelegen gronden, waarover de zoogenaamde duin-commissie het toezigt en beheer uitoefent, zeer goed staan. Men heeft alle reden van tevredenheid daarover. De commissie vleit zich dan ook, dat zij de aardappelen tegen vrij redelijken prijs zal kunnen verkoopen.

* De gewone audientie van den Minister van Oorlog zal op aanstaanden Dingsdag, den 11 dezer en vervolgens plaats hebben.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt de graaf d'Osuma, grande van de 1ste klasse van Spanje met familie en gevolg, komende van Madrid, de generaal-majoor William Watkers en de luit.-kolonel Westrop Watkers, beide in dienst van H. M. de Koningin van Engeland en komende uit de Krim.

* Zondag ll. heeft er, bij gelegenheid der Voorburgsche nakermis, nabij de Geestbrug, een half uur van deze residentie gelegen, eene zware vechtpartij plaats gehad. Misbruik van sterken drank moet weder de oorzaak daarvan geweest zijn. Twee veldwachters moeten daarbij op verregaande wijs mishandeld zijn, en een hunner moet zelfs ernstige verwondingen hebben bekomen. Een der belhamels, zijnde een kanonnier, moet, ten gevolge daarvan, in hechtenis zijn genomen.

De Minister van Finantien, gelezen hebbende eene missive van een der heeren provinciale directeurs der directe belastingen enz., daarbij, onder mededeeling van zijne consideratien, aan des Ministers beschikking onderwerpende de gedane vraag, onder welke post van het tarief moeten worden gerangschikt de *eventrieken* zamengesteld uit *gegoten* en *geslagen* ijzer, ijzer, dienende om de locomotief op de spoorwegen van spoor te laten veranderen, te kennen gegeven, dat de voorschreven exentrieken voor zooveel de toepassing van het tarief van regten aangaat, moeten worden gerangschikt onder de rubriek IJzerwerk en Gereedschappen, gegoten, bij invoer belast met het regt van 6 pCt. der waarde.

De Minister van Finantien, gelezen hebbende eene missive van een der heeren provinciale directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, daarbij, onder mededeeling zijner consideratien, aan des Ministers beschikking onderwerpende de door een der ontvangers gedane vraag omtrent de toepassing van het tarief op *singels van vlas* en op *knoopen van zijde*, — heeft bij resolutie van 1 Augustus jl., no. 70, den heer directeur te kennen gegeven, dat, voor zooveel de toepassing van het tarief van regten aangaat, de *singels van vlas* moeten worden gerangschikt onder de rubliek *linten en band*, op den invoer belast met het regt van *zes per cent* der waarde, en de *knoopen van zijde* onder het *passementwerk* waarvan bij den invoer eveneens *zes per cent* der waarde verschuldigd is.

Naar men verneemt, heeft het lid van den Raad van Indie, Mr. C. Visscher, zijn eervol ontslag en pensioen aangevraagd.

De Koning der Belgen heeft den heer Sandberg, lid van de Gedeputeerde Staten van Limburg, benoemd tot kommandeur van de Leopolds-orde; den heer Ruys van Beerenbroek, insgelijks lid der genoemde vergadering, tot officier, en den heer W. de Rooy, inspecteur der belastingen te Maastricht, tot ridder der genoemde orde. Ook heeft Z. M. tot ridder dier orde benoemd den heer J. Fijnje, ingenieur bij den Nederlandschen waterstaat.

Te Amsterdam is bij herstemming tot lid van den gemeenteraad gekozen de heer P. van Vlissingen.

In de gister gehouden zitting van den gemeenteraad der hoofdstad is, in plaats van Jhr. Mr. J. van Iddekinge, tot wethouder gekozen de heer A. van Bosse.

Voor het Provinciaal Geregtshof in Noord-Holland stond gister te regt C. C. Ebbelaar, oud 25 jaren, dienstbode, wonende te Amsterdam, beschuldigd van kindermoord voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd. Aan de besch. was als verdediger toegevoegd Mr. G. L. Herckenrath. Door de erkentenis van de besch., in overeenstemming met de verklaringen van de zes onder eede gehoorde getuigen, werden de feiten bij de acte van beschuldiging haar ten laste gelegd, welke acte van beschuldiging vroeger reeds door ons werd vermeld, volledig bewezen.

Beschuld. erkent namelijk, dat zij op Woensdag den 9den Mei 1855 is bevallen, naar haar oordeel ontijdig; dat zij reeds toen eenige kleederen voor het kind in gereedheid had gebragt. Dat het kind levende was; dat zij de geboorte geheim wilde houden, en daarom toen zij, kort na de bevalling, naar beneden werd geroepen, ten einde het kind

te beletten te schreeuwen, het een prop linnen in den mond heeft gedaan.

Dat, toen zij weder boven kwam, zij heeft bevonden, dat het kind was gestorven, waarop zij het lijkje buiten de Leidsche poort heeft gebragt.

Na afloop van dit verhoor heeft het O. M., bij monde van den advocaat-generaal Mr. J. A. Jolles, de schuld der beschuldigde volgehouden en de veroordeeling tot eene gevangenisstraf voor den tijd van acht achtereenvolgende jaren geëischt.

De raadsman van den beschuldigde vatte daarop het woord op en beweerde, dat de dood van het kind niet aan moedwil, maar aan onvoorzigtigheid moet worden toegeschreven; dat het misdrijf dus verkeerdelijk als kindermoord was gequalificeerd, en alleen als doodslag, door onvoorzigtigheid begaan, kon worden gestraft.

Nog heden heeft het hof uitspraak gedaan, de beschuldigde schuldig verklaard aan kindermoord voor de eerste maal, door de ongehuwde moeder gepleegd, en haar, dienvolgens, tot zeven jaren gevangenisstraf veroordeeld.

Wij vernemen, dat Z. K. H. de Prins van Oranje, die 22 Aug. van Maltha naar Cadix is vertrokken, vóór HDs. terugkomst in het vaderland, welke tegen de helft van Oct. aanst. wordt te gemoet gezien, de Canarische eilanden bezoeken zal. Zr. Ms. fregat *Doggersbank* zal na zijne terugkomst niet in onze havens overwinteren, maar ter verdere oefening der manschappen eene nadere bestemming erlangen. (*H.*)

Wij vernemen, dat het bestuur der afdeeling Amsterdam van de *Hollandsche Maatschappij van Landbouw* toegekend heeft eene zilveren medaille aan den heer J. N. Klint, gezagvoerder van het barkschip *Wilhelmina*, voor de goede overbrengst van planten uit Suriname, voor den heer J. A. Willink Wsz., die de aanvrage tot dit eereblijk gedaan heeft, ingevolge besluit van 14 April 1855 door genoemde afdeeling genomen, ter aanmoediging van het vervoeren van planten.

In de op gisteren gehouden generale vergadering der Evangelisch Luthersche gemeente te Amsterdam, is uit de vroeger bekend gemaakte nominatie, het volgende drietal geformuleerd, bestaande uit de heeren Ds. C. Kerbert, Jr., Ds. W. D. Statius Muller en Ds. J. H. Michelsen, predikanten te Leijden, Zutphen en Haarlem, waaruit vervolgens ter vervulling der bestaande vacature, tot leeraar te Amsterdam beroepen is, Ds. Coenraad Kerbert Jr., thans predikant te Leijden.

Men verneemt, dat de pastoor van Borne, gedagvaard is, om den 15 dezer voor het provinciaal geregtshof te Zwolle te verschijnen. De advocaat welke in deze zal pleiten, is Mr. Bloemen.

Onlangs deelde een dagblad het treurig berigt mede van twee broeders die, van eene reis terugkeerden en waarvan de een den dood in de golven vond. Omtrent de toedragt dier zaak vernemen wij thans nader dat de heeren de V. uit eene aanzienlijke Overzaansche familie van een uitstapje naar Zwitserland met eene Rijnboot terugkeerden. Na het diné op de boot schertsend met elkander stoeijende, wilde de jongste een stoot van zijn broeder ontwijken, maar verloor daarbij het evenwigt, sloeg over boord en verdween in de golven. Deze ontzettende gebeurtenis moet den ouderen broeder van het verstand hebben beroofd. (*Arnh. Ct.*)

Men verneemt, dat de door de Utrechtsche Afdeeling der Maatschappij tot nut der Israëlieten in Nederland opgerigte vereeniging *tot verkrijgbaarstelling van goedkoop vleesch voor minvermogende Israëlieten te Utrecht*, in aanmerking genomen hebbende, dat, bij de duurte der levensmiddelen, ook de cholera zich weder op verschillende plaatsen in dit Rijk heeft geopenbaard, met die *verkrijgbaarstelling*, welke in den regel eerst des winters plaats heeft, *reeds nu* een aanvang heeft gemaakt.

Wegens de voorwerpen, die naar de op 31 Augustus te Utrecht gehouden 28ste tentoonstelling van het genootschap voor *Landbouw en Kruidkunde* aldaar werden ingezonden, zijn toegekend: Gouden medailles aan de heeren Jhr. H. M. Ram en H. v. Lunteren en Zoon, groote zilveren medailles aan de heeren: C. Glijm (4 stuks), A. B. de Joncheere van Oostwaard (2 stuks), Jhr. H. M. Ram, J. J. Burgerhoudt, H. v. Lunteren en Zn., C. J. v. Deventer, R. C. Affourtit, J. Kraaijenbrink en de Jonkheer v. Harmelen; zilveren medailles aan de heeren H. v. Lunteren en Zn. (3 stuks), C. Glijm (3 stuks), J. Koeij (2 stuks), Jhr. H. M. Ram, C. J. v. Deventer, E. v. Kooten, J. G. Jongeling, T. H. C. Baron v. Heeckeren van Brandsenburg, G. D. Duuring, H. Sinkel, A. H. Metelerkamp en T. W. Slee; getuigschriften aan de heeren: M. de Leeuw, G. Hoogenhout, G. Blom, G. Bouthoorn, P. M. de la Court, G. Brouwer en A. Miltenburg.

Den 8 dezer zal door den eerst aanwezenden ingenieur te Amersfoort, in het logement »het Utrechtsche wapen» op de Varkenmarkt aldaar, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, worden aanbesteed: het digten van gaten in wegen en kaden van de Grebbelinie.

Uit Westervoort wordt geschreven: Allerwege heerscht van hier tot de Pruissische grenzen eene aangename bedrijvigheid langs den spoorweg. De hekken en afsluitingen zijn overal gereed en de wachters-woningen in aanbouw. Het grenskantoor te Zevenaar nadert zijne voltooijing, [illegible] het stations-gebouw bijna onder dak is. (*Arnh. Ct.*)

Uit Zoutkamp schrijft men het volgende:

Men verneemt, dat alhier zal worden beproefd door heeren Ds. Th. F. Uilkens, Dr. J. Dorenbos, beide van Wehe, S. H. Woldering, van de Zoutkamp, in verband met Prof. L. Mulder, uit Deventer, om uit den afval van visch, vermengd met allerlei zaken, eene soort van hulpmest te bereiden en dien als poeder in den handel te brengen, nadat de werking daarvan door praktische proeven zal gebleken zijn. Vooral is deze onderneming daarom van groot belang, vooreerst, omdat in Engeland voorleden jaar reeds een soort van vischmest in den handel is gebragt door Pettett, waarschijnlijk op gelijke wijze vervaardigd, ongeveer van dezelfde zamenstelling als guano en bijna de helft in prijs, en daarenboven, omdat gedurende jaren het gebruik van visch en vischafval als mest in deze provincie en ook in andere zeer doelmatig is bevonden. Er bleef evenwel bij ons steeds het bezwaar bestaan, dat het vervoer van visch ter bemesting veel geld kostte. Het doel nu van bovengemelde onderneming is, om het gebruik van visch als mest te bevorderen en te vergemakkelijken, door de visch enz. te vermengen met allerlei zelfstandigheden, zoo als zeewier, zwavelzuur, slib, enz., en dan te droogen. Het plan bestaat, om steeds op te geven, op welke wijze de hulpmest is bereid, opdat de verbruikers weten, welke soort van stoffen zij koopen, en in dit opzigt zal de mest van de Zoutkamp veel voor hebben boven andere thans veelvuldig aangewezen kunst-mestsoorten, wier zamenstelling onbekend is en die daarbij meestal hoog in prijs zijn. De prijs van den nieuwen mest zal waarschijnlijk laag kunnen gesteld worden.

Deze tak van industrie kan als hij mogt worden uitgebreid, van zeer groot belang worden voor de Zoutkamp en voorts voor alle aan zee gelegen plaatsen, waar men voor luttel geld visch en vischafval in overvloed zal kunnen bekomen, als de visschers eenmaal weten, dat, wat zij anders over boord werpen, geld waard is.

Men schrijft uit Peize: Als iets bedroevends kunnen wij van hier het volgende berigten. Zekere H. E. en M. D., welke onlangs bij den heer Burgemeester alhier kwamen, om aangifte te doen van hun voorgenomen huwelijk, werden toen door ZEd. teruggezonden, daar beide zooveel Schiedam gebruikt hadden, dat zij hun voornemen niet behoorlijk konden kenbaar maken. Den 25sten was de familie bezig het huis van het bedoelde paar, hetwelk zij dezen winter zouden bewonen, schoon te maken, waarbij weder lustig werd gedronken, zoodat er tegen den avond groote twist ontstond: de een heeft daarbij den ander zoodanig met een mes gewond, dat men de gewonde met een kruiwagen huiswaarts heeft moeten brengen. Hiervan is aangifte aan den Burgemeester gedaan; de gewonde verklaart echter dat zij door dronkenschap in het mes is gevallen. Wat is er van zulk een huwelijk te verwachten, hetwelk bovendien reeds spoedig na de voltrekking met een spruit zal gezegend worden? Men had mogen verwachten, dat een der echtelieden zich had gespiegeld aan het ongeluk van haar vader, die voor een paar jaren zijn leven door den drank in het water heeft verloren. (*Prov. Dr. Ct.*)

De Belgische brik *Mélanie Isabelle*, kapitein Lundt, toebehoorende aan de heeren E. Storm en Co., welke op den middag van 3 Sept. met eene rijke lading de reis van Antwerpen naar Rio Janeiro had ondernomen, is op de hoogte van Bath totaal verbrand. Tegen vier ure des namiddags, bemerkte de equipage dat een dikke rook uit de voorluiken opging; terstond werd alles te werk gesteld om den brand in den beginne te stuiten, en passagiers en matrozen werkten met den meesten ijver; in weerwil van alle pogingen, woedden de vlammen met zooveel hevigheid voort, dat men alle hoop om die te overwinnen moest laten varen. In dezen wanhopigen toestand besloot men eerst het schip te doen zinken, doch toen men daarin niet kon slagen, zette men het op de bank van Valkenisse aan den grond, waar het weldra geheel in vlammen stond; tegen negen ure stortte de fokkemast over boord en heden morgen restte weinig meer van dezen schoonen bodem, welke tot op het water is afgebrand. Met den vloed was het vuur uitgebluscht en hetgeen nog van het schip overig was onder water gezet. Gelukkig is niemand bij deze ramp omgekomen, maar noch de passagiers, die zes in getal waren, noch de manschappen der equipage hebben iets van hunne goederen kunnen bergen. De oorzaak van den brand is niet bekend.

Schiedam, 5 September. De gemeenteraad alhier heeft, in zijne zitting van gisteren avond tot wethouder herkozen den heer D. Verlouw.

×× **Leijden**, 4 September. De Gemeenteraad heeft op heden, ter vervulling der door aftreding opengevallen plaatsen, tot Wethouders *herkozen* de HH. Mr. J. C. Bucaille en H. P. C. Stoffels, alsmede *verkozen* de heer Mr. N. Olivier, advocaat alhier.

In de gemeenteraads-vergadering van den 31 Augustus en 3 September is de herziening van het plaatselijk belastingstelsel tot stand gekomen en besloten *alle* opcenten op de grondbelasting, het personeel, het geslagt, den wijn, het gedistilleerd en de likeuren te heffen tot het *maximum* bij de gemeentewet bepaald het gemaal; plaatselijk te belasten tot het *maximum* bij de wet van 13 Julij jl. toegestaan en eene directe-belasting van *f* 120,000 in te voeren.

Groningen, 3 Sept. In de aan den Raad dezer gemeente aangeboden concept-begrooting over 1856 wordt onder de inkomsten voorgesteld een gewone hoofdelijke omslag tot vinding van het tekort op de inkomsten tot dekking per uitgaven, ten bedrage van *f* 30,000, en eene plaatselijke belasting op den wijn en het gedisteleerd á *f* 54,000. De belastingen op meerdere voorwerpen van verbruik, van rogge, tarwe en brandstoffen zijn alsdan vervallen. het totaal der inkomsten is bij deze begrooting geraamd op eene som van *f* 440,372.00 en der uitgaven op eene som van *f* 439,692.00. Onder deze uitgaven worden o. a. genoemd:

Gasverlichting *f* 8250.00; olieverlichting *f* 400.00. Jaarwedden aan schoolonderwijzers *f* 5780,40; schoolgelden aan minvermogende *f* 2020.00. Het subsidie aan diakenen is pro memorie uitgetrokken; het subsidie aan werkhuizen en armeninrigtingen en de posten voor verplegingskosten in de maatschappij van weldadigheid, voor geneeskundige adsistentie aan minvermogeupen zijn ad *nihil* uitgetrokken. Voor uitgaven wegens het armwezen *f* 48,800.00; aandeelen in de spijsuitdeeling *f* 1800.00. De renten van oude gevestigde schuld en der geldleeningen bedragen *f* 65,892.44; de aflossingen *f* 14,000. Kosten der verbinding van het Boterdiep met het Damsterdiep door middel van de stadsgracht *f* 6750, nieuwe houten draaibrug buiten het Kleinepoortje in plaats van de dubbele ophaalbrug *f* 4300; nieuwe rijbrug in plaats van het trappenboogje over het Kattendiep *f* 2200; subsidie van den aanleg van een kunstweg langs het Stads-kanaal in de gemeente Wildervank *f* 10,800.

Meppel, 2 Sept. Men meent te weten, dat onze beroepen leeraar, ds. Brutel de la Rivière, het plan heeft, om op den 23sten dezer afscheid van zijne gemeente te Monnikendam te nemen, om vervolgens op den laatsten zondag in deze maand zijne bediening onder ons te aanvaarden.

— De plaats welke in den ouden tijd te Vollenhove eenen bisschop tot zetel verstrekte, en waaarop de sporen eener vroegere grootheid nog steeds zigtbaar waren, wordt meer en meer eene naakte plek; terwijl dagelijks de kolossale overblijfselen, door de hand des sloopers, onder spade en houweel worden weggevaagd. De daar werkende arbeiders hebben onder het delven eenige lijken ontdekt, herkomstig uit den tijd, toen de aldaar aanwezige gebouwen voor gevangenissen waren ingerigt, waarin een groot aantal veroordeelden waren opgenomen, welke later naar het huis van bewaring te Hoorn zijn overgebragt.

Middelburg, 3 Sept. Men verneemt met genoegen, dat een der weinige voorwerpen uit deze provincie naar de wereldtentoonstelling te Parijs gezonden, een certificaat is waardig geacht, het regt van octrooi voor uitvindingen opleverde.

De heer W. van Os, geoctroijeerd brandspuit-fabrijkant te Vlissingen, ontving van den heer van Hasselt, agent der Nederlandsche regering bij de genoemde wereld-tentoonstelling gemeld certificaat; eene onderscheiding, die het bewijs oplevert der voortreffelijkheid van zijn fabrijkaat, en hem op nieuw tot eer en aanbeveling verstrekt. (*M. Ct.*)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderd., 6 Sept. 6½ ure.

LES MOUSQUETAIRES DE LA REINE, opéra comique en 3 actes; LA TYRELIRE, vaudeville en un acte.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

3e LIJST. 3e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 2258 *f* 1250; 3204, 8153 en 8943 ieder *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 4 September 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{4}$		Pct.	
Dito Certificat.	3	76	*Hope* 1798/1816	5	$102\frac{5}{8}$
Dito Dito.	4	$93\frac{3}{8}$ $\frac{7}{16}$	Dito 1828/1829	5	$102\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$88\frac{7}{8}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$77\frac{5}{8}$
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	$76\frac{3}{8}$
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{1}{4}$	Dito 1854	5	$82\frac{1}{2}$
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	58
Obligatien	3		Certific. dito	6	59
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{13}{16}$ $9\frac{1}{16}$	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3	$87\frac{15}{16}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	$31\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{3}{8}$	Metaliek	5	$62\frac{13}{16}$ $\frac{15}{16}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$74\frac{9}{16}$ $\frac{5}{8}$
Portugal.			Dito Nation.	5	$67\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$
Londen nieuwe.	3	$40\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{8}$ [illegible]

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. $98\frac{1}{8}$; Mexic. [illegible] Lond. 3 pct. $20\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; dito Onb. $20\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{4}$ pct. $18\frac{1}{2}$; Venez. Uitg. 1 pct. $12\frac{1}{2}$.

Binnenl. fondsen blijven bij tragen handel onveranderd. In Buitenl. effecten was de stemming over het geheel iets gunstiger met tamelijk veel affaire in Spaansche en Oostenrijksche fondsen; van Russen echter waren 5 pct. meer aangeboden.

Gedrukt bij G. H[illegible], Jr., te 's Gravenhage.